

Iris germanica

kosaciec niemiecki

Nazwa ta pierwotnie odnosiła się do prawie niespotykanej obecnie w uprawie byliny będącej naturalnym mieszkańcem *Iris variegata* i *I. pallida*, gatunków pochodzących z basenu Morza Śródziemnego. Obecnie kosańce niemieckie albo inaczej bródkowe to nazwa obejmująca grupę tysięcy odmian uzyskanych w wyniku hodowli. Wszystkie mają kilka podobnych cech. Ich kłącza płożą się po powierzchni ziemi w różnych kierunkach. Co roku po kwitnieniu w miejsce kłącza głównego, pojawiają się dwa boczne. Z czasem kłącza mocno zagęszczają się i po 3-4 latach wymagają dzielenia. Z wierzchołka kłącza wyrastają ułożone w wachlarz liście. Są mieczowate, szarozielone, a ich wysokość może sięgać 60 cm. Wiosną spomiędzy nich wyrastają pędy kwiatostanowe dorastające do 90 cm wysokości, zwykle rozgałęzione powyżej połowy. Oprócz odmian kwitnących wiosną, otrzymano również takie, które powtarzają kwitnienie jesienią. Na każdym pędzie pojawia się zazwyczaj do 6 kwiatów o specyficznej budowie. Mają po 6 działek kielicha, tzw. płatków. Trzy zewnętrzne są szerokie i mocno odwinięte do dołu, z bródką krótkich włosków u nasady. Trzy wewnętrzne, ułożone do zewnętrznych międzyległe, są natomiast wzniesione do góry, tworząc swego rodzaju kopułę. Kwiaty często mocno pachną. U odmian ogrodowych mogą być białe, żółte, pomarańczowe, różowe, niebieskie, fioletowe, purpurowe, brązowe, zielonkawe lub wielobarwne. Odmiany klasyfikuje się na grupy, zazwyczaj zależnie od wysokości roślin. Pierwotnie były to grupy: Nana – do 25 cm wysokości, Media – do 60 około cm oraz Elatior – powyżej 70 cm. Najnowsze podziały poszły jeszcze dalej i często obejmują aż 5 grup określanych skrótami z języka angielskiego: MDB – miniature dwarf bearded – do 20 cm (8 cali), SDB – standard dwarf bearded – 20-38 cm (8-15 cali), IB – intermediate bearded – 39-68 cm (16-27 cali) oraz TB – tall bearded – 40- 96 cm (17-38 cali). Byliny te najlepiej rosną na stanowiskach słonecznych. Radzą sobie także w lekkim półcieniu, ale wtedy zazwyczaj słabiej kwitną. Są odporne na mróz. Gorzej znoszą niższe temperatury w zimie odmiany powtarzające kwitnienie, uzyskane w cieplejszych rejonach świata, np. w Kalifornii. Kosańcom niemieckim wystarczą gleby przeciętnie żyzne, ale powinny one być bardzo przepuszczalne. Należy zadbać o wilgotność podłoża przez kilka tygodni po posadzeniu roślin. Potem dobrze znoszą suszę, wymagając podlewania jedynie podczas bardzo długich okresów bez opadów. Przekwitnięte kwiaty najlepiej usuwać razem z łodygami. Kosańce te dość szybko zagęszczają się i wymagają dzielenia oraz rozsadzania co 3 lub 4 lata, aby odmłodzić rośliny i podtrzymać obfite kwitnienie. Najlepiej robić to w lipcu. Są przydatne do sadzenia na rabatach i w ogrodach skalnych, najlepiej w grupach po 3-10 lub 10-20 razem.

autorzy opisu tekstowego: Wojciech Górka; Związek Szkółkarzy Polskich

grupa roślin	byliny
grupa użytkowa	byliny
forma	bylina
siła wzrostu	wzrost typowy dla gatunku
pokrój	kępiasty
	od 0,1 m do 0,2 m
docelowa wysokość	od 0,2 m do 0,5 m
	od 0,5 m do 1 m

barwa liści (igieł)	szare, niebieskawe, srebrzyste jasnozielone
zimozieloność liści (igieł)	liście opadające na zimę
rodzaj kwiatów	pojedyncze pachnące kwiatostan
barwa kwiatów	kremowe białe fioletowoczerwone bordowe purpurowofioletowe fioletowe niebieskie pomarańczowe purpurowe łososiowe różowe wielobarwne żółte lila
pora kwitnienia	maj czerwiec
nasłonecznienie	stanowisko półcieniste stanowisko słoneczne
wilgotność	podłoże umiarkowanie wilgotne roślina tolerancyjna
ph podłoża	roślina tolerancyjna odczyn lekko kwaśny do obojętnego
rodzaj gleby	piaszczysta przeciętna ogrodowa roślina tolerancyjna
walory	pachnące kwiaty ozdobne z kwiatów roślina wabiąca owady zapylające

	ogrody przydomowe
	ogrody skalne
zastosowanie	rabaty
	kwiaty cięte
	w grupach
	ogrody osiedlowe
strefa	4

autorzy opisu tabelarycznego: Wojciech Górka; , Związek Szkółkarzy Polskich;

Producenci *Iris germanica* w Polsce

BARCIKOWSCY Włodzisław Barcikowski, Izabela Ławicka Szkółka Bylin, Traw, Paproci, Ziół i Krzewów
DĄBROWSCY Olga i Marcin Szkółka Bylin

